

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 09-2654 din 21.08.2024

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
info@parlament.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
cancelaria@gov.md

În conformitate cu prevederile articolului 12³, alineatul (2), litera a) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, ministerul informează despre elaborarea Raportului privind modul de implementare a Legii nr. 160/2011. În acest context, prezentăm raportul generalizat pentru semestrul I al anului 2024 conform anexei.

Anexe – 17 file.

Secretar de Stat

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2024.09.04 17:15:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Veronica ARPINTIN

Ex.: Cezar Iliș,
Tel. (022) 250-616
e-mail: cez.ar.ilias@mded.gov.md

Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Chișinău, MD-2033, tel. +373-22-250-629,
E-mail: secretariat@mded.gov.md Pagina web: www.mded.gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	2152	
"05"	09	2024
Ora		

Raportul privind modul de implementare a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător de către autoritățile de licențiere pentru semestrul I al anului 2024 ¹

Îmbunătățirea mediului de afaceri prin digitizarea serviciilor G2B este unul dintre elementele cheie ale acțiunilor ministerului pentru a reduce povara cadrului de reglementare și costurile administrative de interacțiune a mediului de afaceri cu instituțiile statului.

În conformitate cu Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, care vizează reducerea numărului de documente confirmative (inclusiv adeverințe, extrase, certificate, duplicate etc.) și a licențelor, s-a stabilit efectuarea unei postmonitorizări și analize a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Această acțiune include și revizuirea Nomenclatorului actelor permise.

Ministerul a inițiat deja procedurile necesare, cu sprijinul Unității de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității. Termenii de referință pentru realizarea acțiunii includ:

1. Elaborarea recomandărilor normative pentru optimizarea actelor permise, inclusiv în conformitate cu reglementările Uniunii Europene.
2. Eficientizarea procesului de eliberare a actelor permise (care nu au fost digitalizate prin Sistemul Informațional Automatizat de Gestionare și Eliberare a Actelor Permise - SIA GEAP) atât la nivel național, cât și local.
3. Evaluarea fezabilității modernizării platformei SIA GEAP și implementarea modulului pentru autoritățile publice locale în cadrul raioanelor și municipiilor.

Pe parcursul semestrului I al anului 2024 implementarea politicii statului în domeniul licențiere a fost efectuată de 7 autorități de licențiere prevăzute în articolul 12⁴ din legea nr. 160/2011:

Agencia Servicii Publice (ASP);
Banca Națională a Moldovei (BNM);
Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF);
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE);
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI);
Consiliul Audiovizualului (CA);
Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM).

Autoritățile de licențiere, în perioada de referință, au asigurat îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prin licențiere și anume:

- eliberarea licențelor;
- gestionarea dosarelor de licențiere și a registrelor de licențe;
- monitorizarea respectării de către titularii de licențe a condițiilor de licențiere în corespundere cu principiile de bază ale licențierii.

---

¹ Raportul a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în baza informației parvenite de la autoritățile de licențiere în limita competențelor funcționale.

Se subliniază că, potrivit datelor furnizate de autoritățile de licențiere, a se vedea anexa nr. 1 la Raport, la data de 30 iunie 2024 erau înregistrați 2870 de titulari de licență.

Ponderea licențelor valabile la situația de la 30 iunie 2024 raportate de autoritățile de licențiere se prezintă astfel:

Tabel nr. 1
Ponderea licențelor valabile pe autorități

Autoritățile de licențiere	Licențe valabile	Numărul licențelor valabile, %
ASP	1078	37.56
BNM	579	20.17
CNPF	13	0.46
ANRE	418	14.56
ANRCETI	343	11.95
CA	119	4.15
AMDM	320	11.15
TOTAL	2870	100

Evoluția numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere de către toate autoritățile de licențiere în perioada anilor 2022 – 2024 este prezentată în anexa nr. 2 la Raport.

Din numărul total de licențe eliberate în primul semestru al anului 2024, aproximativ 72,72% sunt pentru 7 genuri de activitate, după cum urmează:

Nr. d/o	Denumirea genului de activitate	Licențe valabile	Raportat la numărul total al licențelor eliberate în I semestru al 2024, %
1.	Metale prețioase	454	15.82
2.	Utilizarea canalelor sau frecvențelor radio și/sau a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice	343	11.95
3.	Activitatea farmaceutică	320	11.15
4.	Activitatea unităților de schimb valutar	289	10.07
5.	Importul și comercializarea cu amănuntul a carburanților (benzina, motorina și gazul lichefiat)	209	7.28
6.	Activități în domeniului asociațiilor de economii și împrumut	207	7.21
7.	Producție alcoolică autohtonă	146	5.09

În sectorul energetic numărul de licențe valabile în primul semestru al anului 2024 a constituit 418 licențe, după cum urmează:

Nr. d/o	Sector energetic	Nr. licențe valabile în primul semestru al anului 2024
1.	energie electrică	92
2.	gazele naturale	55
3.	importul și comercializarea cu amănuntul a carburanților (benzina, motorina și gazul lichefiat)	209
4.	energia termică	9
5.	servicii apă și canalizare	44
6.	producerea energiei electrice din surse regenerabile	9
7.	TOTAL	418

În domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiei informației se eliberează o singură licență care consolidează mai multe genuri de activitate recente - utilizarea canalelor sau frecvențelor radio și/sau a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice, numărul licențelor valabile constituie 343.

În sectorul bancar numărul total al de licențelor valabile la 30 iunie 2024 a constituit 575 licențe, după cum urmează:

Nr. d/o	Sector bancar	Nr. licențe valabile în primul semestru al anului 2024
1.	activitatea băncilor	11
2.	activitatea unităților de schimb valutar (altele decât băncile)	289
3.	activității profesionale pe piața asigurărilor	59
4.	activitatea de prestare a serviciilor de plată	3
5.	activitatea de emisie de monedă electronică	6
6.	activitatea asociațiilor de economii și împrumut	207
7.	activitatea Biroului istoriilor de credit	4
8.	TOTAL	575

În domeniul pieței financiare nebankare în perioada de referință pentru desfășurarea activității profesionale pe piața de capital au fost în vigoare 13 licențe. De menționat că, la genul de activitate de gestiune a activelor fondurilor nestatale de pensii nu a fost eliberată nici o licență.

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale eliberează licența pentru un singur gen de activitate - **activitatea farmaceutică**. Acest gen de licență este deținut de 320 titulari.

Din analiza dinamicii numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere în perioada 2022-2024, în mod special, poate fi evidențiat că, cele mai mari creșteri ale numărului licențelor au fost înregistrate la activitățile:

Denumirea genului de activitate	2022	2023	2024	Δ(%)	
				2024/2022	2024/2023
Energie electrică	59	77	92	55.93	19.48
Articole din tutun	59	55	62	5.08	12.73
Metale prețioase	398	439	454	14.07	3.42
Producție alcoolică importată	59	75	82	38.98	9.33

Concomitent, se atestă o scădere a numărului licențelor valabile la unele genuri de activitate.

Denumirea genului de activitate	2022	2023	2024	Δ(%)	
				2024/2022	2024/2023
Utilizarea canalelor sau frecvențelor radio și/sau a resurselor de numerotare etc.	487	432	343	-29.57	-20.60
Materiale explozibile	4	4	3	-25.00	-25.00
Tichete de masă	5	4	3	-40.00	-25.00

Referitor la taxa pentru licență

Suma taxelor colectate pentru eliberarea/prelungirea și reperfectarea licențelor, în perioada raportată au constituit 9957.795 mii lei.

Ponderea predominantă a taxelor colectate în perioada de raportare îi revine Agenției Servicii Publice – 81,18 % și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică – 14,07 %.

Controlul în domeniul licențierii

În perioada de referință, în cadrul monitorizării activității titularilor de licență, autoritățile de licențiere au efectuat 91 controale/monitorizări de respectare a condițiilor stabilite prin legi la desfășurarea activităților licențiate, dintre care 57 controale/monitorizări planificate și 34 controale/monitorizări inopinate.

În continuare, expunem datele analitice raportate de către autoritățile de licențiere referitor la controalele efectuate.

Agencia Servicii Publice

În conformitate cu art. 4 alin. (2¹) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, doar autoritățile și instituțiile publice specificate în anexa la lege au dreptul să inițieze și să efectueze controale asupra respectării condițiilor de licențiere. Întrucât ASP nu se află în lista autorităților enumerate în anexa respectivă, efectuarea controalelor de orice natură de către ASP depășește cadrul său de competență.

Cu toate acestea, pentru anumite tipuri de licențe, cum ar fi cele pentru metale prețioase, fabricarea și circulația alcoolului, colectarea deșeurilor metalice, circulația armelor civile și gestionarea cazinourilor, ASP, prin Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, colaborează cu: Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, Serviciul Vamal, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate și Centrul pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane.

În contextul celor vizate, Agenția Servicii Publice a comunicat că, în temeiul normei legale menționată supra, pe parcursul semestrului I al anului 2024 în adresa acesteia nu au parvenit sesizări privind încălcarea condițiilor de licențiere de către titularii de licență.

Banca Națională a Moldovei

Referitor la aspectele aferente activității băncilor licențiate: pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost efectuate 3 controale tematice pe teren planificate la băncile licențiate.

De asemenea, pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost aprobate Hotărâri ale Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei aferent controalelor tematice efectuate în anul 2023 (asupra activității a 3 bănci licențiate).

Ca urmare au fost aplicate sancțiuni sub formă de avertisment scris pentru două bănci și pentru 3 persoane fizice (un membru al Comitetului de Conducere și două persoane cu funcție-cheie).

La modul general, încălcările și deficiențele identificate în cadrul controalelor efectuate se referă la:

- încălcări ale legislației și ale actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM);

- nerespectarea unor măsuri dispuse de BNM;

- încălcări ale reglementărilor interne ale băncii;

- neorganizarea pe deplin a activității în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase;

- nesupravegherea pe deplin a implementării unui cadru riguros de administrare a activității;

- evaluarea insuficientă și neasigurarea calității scenariilor de stres utilizate în cadrul exercițiului de testare la stres;

- încălcarea cerințelor minime pentru Sisteme Informaționale și de Comunicare ale băncilor, inclusiv cu privire la gestiunea riscului de tehnologie a informației și a comunicațiilor (TIC) și securității informației;

- neimplicarea suficientă a funcțiilor de control intern în procesul de creditare și de aprobare a modificărilor aduse produselor de credit.

Concomitent, pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost efectuate următoarele controale din oficiu:

- au fost elaborate și expediate rezultatele procesului de supraveghere și evaluare a activității (SREP) pentru anul 2022 la 2 bănci;

- au fost aprobate 11 Hotărâri ale Comitetului executiv al BNM aferente rezultatelor procesului de supraveghere și evaluare a activității (SREP) băncilor pentru anul 2022, ca urmare a fost aplicată sancțiunea sub formă de avertisment scris pentru o bancă.

În linii mari, încălcările și deficiențele constatate în cadrul controalelor din oficiu se referă la:

- cadrul de administrare a activității băncii, inclusiv organizarea și funcționarea organului de conducere, guvernanta internă, mecanisme de control intern, inclusiv funcțiile de control intern;

- procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP) și procesul intern de evaluare a adecvării capitalului băncii (ICAAP), inclusiv simulările de criză, administrarea riscurilor bancare, etc.

Referitor la supravegherea activității participanților profesioniști pe piața asigurărilor: pe parcursul semestrului I al anului 2024 a fost efectuat un control tematic pe teren, planificat, la o societate de asigurare precum și un control complex pe teren, planificat, la un broker de asigurare, la situația din 30.06.2024 procedurile în cauză fiind în derulare, urmând a fi luate deciziile BNM privind rezultatele controalelor efectuate.

Concomitent, pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost efectuate 6 controale din oficiu la participanții profesioniști pe piața asigurărilor, dintre care:

- 3 controale la 2 societăți de asigurare;
- 3 controale la 3 brokeri de asigurare și/sau de reasigurare.

La situația din 30.06.2024 procedurile privind 5 (din 6) controale din oficiu la participanți profesioniști pe piața asigurărilor se aflau în derulare urmând a fi luate deciziile BNM privind rezultatele controalelor efectuate.

Totodată, pe parcursul semestrului I al anului 2024, urmare a unui control din oficiu la un broker de asigurare și/sau de reasigurare, Comitetul executiv al BNM a decis retragerea licenței acestuia urmare a încălcării condițiilor de desfășurare a activității stabilite de lege.

De asemenea, în semestrul I al anului 2024, au fost finalizate procedurile aferente controalelor efectuate în perioadele precedente, astfel, în urmare a 5 controale din oficiu inițiate la societăți de asigurare în anul 2023, au fost emise atenționări privind respectarea cadrului normativ cu referire la modul de reflectare și corectitudinea informației aferente dosarelor de daună introduse în SIA RCA DATA.

Referitor la aspectele aferente supravegherii activității unităților de schimb valutar: pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost efectuate 29 de controale la unitățile de schimb valutar (altele decât băncile), în conformitate cu prevederile art.62 din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. În rezultatul controalelor desfășurate, BNM a dispus sancționarea cu amendă a 13 unități de schimb valutar și sancționarea cu avertisment a 4 unități de schimb valutar. De asemenea, pentru 5 unități de schimb valutar a fost dispusă sancțiunea de suspendare temporară a activității, iar pentru 1 unitate a fost dispusă retragerea licenței.

Urmare a controalelor efectuate la unitățile de schimb valutar, au fost depistate încălcări ce țin de:

- neasigurarea menținerii/păstrării mijloacelor bănești circulante, formate din aporturile bănești în capitalul social la nivelul stabilit de legislație;
- raportarea cu întârziere la BNM a raportului lunar privind tranzacțiile efectuate;
- raportarea cu erori/neraportarea/modificarea informației privind cursurile zilnice de cumpărare și vânzare a principalelor valute străine stabilite;
- neafișarea informației necesare la loc vizibil pentru persoane fizice;
- utilizarea formularelor neactualizate/neconforme;

- încălcări aferente neînștiințării BNM cu privire la modificarea datelor prezentate la licențiere;

- divergențe între soldurile mijloacelor bănești efectiv disponibile în incinta casei de schimb valutar și valoarea operațiunilor înregistrate în formularele documentelor stabilite de BNM pentru efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice;

- lipsa certificării de administrator a copiilor documentelor/informațiilor afișate în unitatea de schimb valutar;

- lipsa documentelor interne (Procedura de modificare a cursului/ Îndrumarul valutelor străine/Cereri de revocare/ Registrul incidentelor privind înregistrarea și supraveghere video);

- lipsa înregistrărilor video aferente activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, etc.

De asemenea, în semestrul I, anul 2024 au fost aplicate 9 sancțiuni sub formă de amendă unităților de schimb valutar (altele decât băncile), ca rezultat al controalelor desfășurate în anul 2023.

Totodată, în cadrul controalelor efectuate, la unele case de schimb valutar au fost depistate discrepanțe între soldurile mijloacelor bănești efectiv disponibile în incinta casei de schimb valutar și datele din documentele fiscale de totalizare înregistrate și generate de echipamentul de casă și control. În acest context a fost informat Serviciul Fiscal de Stat (cu anexarea copiilor documentelor relevante) în conformitate cu prevederile legale. Serviciul Fiscal de Stat a comunicat că vor fi efectuate controale fiscale la casele de schimb valutar vizate.

Referitor la aspectele aferente activității de prestare a serviciilor de plată de către societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale, precum și activității de emisie de monedă electronică și de prestare a serviciilor de plată de către societățile emitente de monedă electronică: pe parcursul semestrului I al anului 2024, BNM a efectuat 2 controale planificate la prestatorii de servicii de plată nebankari² conform prevederilor Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

Încălcările și deficiențele constatate la controalele desfășurate țin de:

- neîndeplinirea prescripției dispuse de BNM, privind începerea activității în termen de un an de la comunicarea hotărârii BNM;

- neîntreținerea condiției privind dispunerea de capital propriu conform cerințelor stabilite de legislație;

- prezentarea cu întârziere la BNM a raportului de audit extern privind auditul activității de prestare a serviciilor de plată și emisie a monedei electronice.

De asemenea, în semestrul I, anul 2024 au fost aplicate 3 sancțiuni sub formă de amendă prestatorilor de servicii de plată nebankari, ca rezultat al controalelor desfășurate în anul 2023.

Referitor la aspectele aferente supravegherii activității asociațiilor de economii și împrumut: începând cu data de 01.07.2023, în temeiul Legii nr. 178/2020 privind modificarea unor acte normative, BNM a preluat de la Comisia Națională a Pieței Financiare, inclusiv atribuțiile de supraveghere a asociațiilor de economii și împrumut.

---

² Societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale licențiați conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică

Astfel, pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost efectuate 3 controale planificate la asociațiile de economii și împrumut.

Totodată, pe parcursul semestrului I al anului 2024, în temeiul Hotărârilor Comitetului executiv au fost retrase licențele de activitate în cazul a 3 asociații de economii și împrumut de categoria B, urmare a controalelor efectuate pe parcursul semestrului II, 2023.

Încălcările și deficiențele constatate în cadrul controalelor desfășurate țin de:

- nerespectarea restricțiilor privind deținerea mărimii minime a rezervei instituționale;
- nerespectarea restricțiilor privind plasarea mărimii minime a lichidităților în Fondul Depunerilor de Economii;
- depășirea ponderii maxime a împrumuturilor cu termen expirat mai mult de 30 de zile în total portofoliu de împrumut;
- acceptarea depunerilor de economii (inclusiv prin prelungirea termenului contractual) cu încălcarea restricțiilor prevăzute în Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut;
- acordarea împrumuturilor cu încălcarea restricțiilor prevăzute în Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut;
- deținerea funcțiilor de administratori contrar restricțiilor prevăzute în Regulamentul cu privire la exigențele față de administratorii asociațiilor de economii și împrumut;
- nerespectarea clasificării și constituirii provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi;
- nerespectarea limitei de 0,04% pe zi din valoarea totală a împrumutului acordat, stabilită pentru componenta „alte plăți”;
- nerespectarea cerințelor privind utilizarea unui software pentru ținerea contabilității, adaptat necesităților asociației, cu posibilități de întocmire a situațiilor financiare și rapoartelor specifice, de generalizare (consolidare) a informației financiare și de analiză a acesteia;
- nerespectarea atribuțiilor de către comisia de cenzori privind evaluarea organizării sistemului de control intern și de administrare a riscurilor în asociație;
- nerespectarea obligației asociației privind adresarea în instanța de judecată pentru rambursarea împrumutului și dobânzii aferente calculate, în termen de 30 zile calendaristice din data din care împrumutul și dobânda aferentă sunt expirate mai mult de 180 de zile etc.

De asemenea pe parcursul semestrului I al anului 2024 prin Hotărârile Comitetului executiv a fost dispusă retragerea licenței de activitate la 7 asociații de economii și împrumut, deținătoare de licență de categoria A, urmare a solicitării benevole de retragere a licenței.

Referitor la realizarea funcției de supraveghere a băncilor, unităților de schimb valutar, asigurătorilor sau reasigurătorilor și intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, etc.: BNM verifică activitatea acestora prin prisma cerințelor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și conform actelor normative ale BNM aferente acestui domeniu.

Pe parcursul semestrului I a anului 2024, au fost efectuate 4 controale din oficiu la băncile licențiate. Totodată, în baza abordării bazate pe risc, aferent unor tranzacții

semnificative, complexe sau neordinare ale unor clienți ai băncilor licențiate, au fost efectuate 2 analize din oficiu.

De asemenea, pe parcursul semestrului I al anului 2024 au fost aprobate 2 Hotărâri ale Comitetului executiv al BNM aferente controalelor efectuate în anul 2023 (asupra activității a 2 bănci licențiate), băncile în cauză fiind sancționate cu amendă și prescripție de încetare a comportamentului care a condus la comiterea încălcărilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (PCSBFT) și abținerea de la repetarea acestuia. Totodată, persoanele responsabile au fost sancționate cu prescripție privind încetarea comportamentului care a condus la comiterea încălcărilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și atenționate că, în cazul repetării sau comiterii noilor abateri, vor fi aplicate sancțiuni mai aspre prevăzute de legislație.

Concomitent, în baza abordării bazate pe risc, aferent unor tranzacții semnificative sau complexe, a fost efectuat 1 control din oficiu și 10 controale pe teren la unitățile de schimb valutar. BNM a aplicat sancțiuni sub formă de prescripție față de 3 unități de schimb valutar și amendă în sumă de 50000 lei pentru o unitate de schimb valutar.

Încălțările și deficiențele identificate aferente domeniului PCSBFT se referă, în general la:

- neinformarea Serviciului Prevenire Combatere și Spălarea Banilor (SPCSB), în termenele stabilite, despre activitățile sau tranzacțiile suspecte;
- acțiuni insuficiente privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul său de activitate;
- neaplicarea abordării bazate pe risc;
- neactualizarea programului intern în domeniul PCSBFT etc.

Referitor la procesele judiciare în care a fost implicată BNM privind contestarea deciziilor de retragere sau de suspendare a licențelor, potrivit informației publice, recent (iunie 2024) în instanțele de judecată au fost intentate două procese de judecată ce au ca obiect:

- contestarea Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 65 din 29.02.2024, prin care a fost retrasă licența de activitate a Asociației de Economii și Împrumut „Sofmicrocredit”;
- contestarea Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 96 din 04.04.2024, prin care a fost retrasă licența de activitate a casei de schimb valutar „D.C.G. COM-PRIM” S.R.L.

Comisia Națională a Pieței Financiare

La 3 iulie 2023 a intrat în vigoare Legea nr. 175/2023 pentru modificarea unor acte normative (competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare). Astfel, competențele de reglementare și supraveghere a pieței de asigurări și a sectorului asociațiilor de economii și împrumut au fost transferate către Banca Națională a Moldovei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, autoritatea CNPF se extinde asupra persoanelor licențiate sau autorizate pe piața de capital, fondurilor de pensii facultative și administratorilor acestora.

În semestrul I, anul 2024 în domeniul pieței de capital a fost desfășurat 1 control complex la o societate de registru, rezultat cu 1 decizie, potrivit căreia:

- a fost aplicată sancțiune sub formă de retragere a certificatului de calificare în domeniul valorilor mobiliare eliberate anterior administratorului societății de registru;

- a fost aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 20 000 lei pentru încălcările admise de persoana cu funcție de răspundere, potrivit art. 51 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor; - a fost aplicată sancțiune sub formă de prescripție, conform art. 41 alin.(1) lit. d) și art. 57 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 75/2020, pentru neaplicarea măsurilor de identificare a clienților și a beneficiarilor efectivi ai acestora, precum și lipsa actelor interne aferente prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea societății de registru, dar și necorespunderea Programului intern privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cu cerințele minime stabilite de legislația aferentă domeniului;

- a fost prescrisă conformarea activității pe piața financiară nebanară cu cerințele regulamentare și întreprinderea măsurilor de rigoare privind înlăturarea abaterilor reflectate în Actul de control și în Hotărâre în aspecte de organizare și funcționare a societății de registru prin asigurarea adecvată și conformă a evidenței documentare, inclusiv actualizarea dosarelor emitenților deserviți, prin ajustarea contractului de ținere a registrului acționarilor încheiat cu emitenții deserviți, prin conformarea activității de prestare a serviciilor de consultanță și respectării cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și cerințelor la înregistrarea tranzacțiilor cu valorile mobiliare, cu anexarea copiilor documentelor justificative, despre măsurile întreprinse în termene exacte;

- a fost informat Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor despre încălcările prevederilor cadrului normativ aferent prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului admise de către societatea de registru;

- au fost aplicate administratorului societății de registru sancțiuni contravenționale în mărime de 8700 lei, ca rezultat al constatării abaterilor de la legislația în vigoare, urmare a controlului efectuat.

Complementar, drept urmare a activităților de control desfășurate pe parcursul trimestrului IV 2023, în semestrul I 2024 au fost emise 2 decizii privind rezultatele controlului efectuat la o societate de registru și la o societate de investiții, potrivit cărora:

- au fost aplicate 2 sancțiuni sub formă de avertisment pentru nerespectarea prevederilor actelor normative specificate în decizie;

- a fost aplicată administratorului societății de registru sancțiune contravențională în mărime de 2000 lei, ca rezultat al constatării abaterilor de la legislația în vigoare; - a fost aplicată societății de investiții sancțiune sub formă de prescripție pentru raportarea cu întârziere către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a 6 tranzacții limitate, cu atenționarea societății de investiții că, în cazul repetării sau comiterii noilor abateri, acesteia îi vor fi aplicate sancțiuni mai aspre, prevăzute de Legea nr. 75/2020;

- a fost prescrisă societății de investiții conformarea activității pe piața financiară cu cerințele regulamentare prin întreprinderea măsurilor de rigoare întru operarea în termen a modificărilor la actele interne și respectarea cerințelor minime față de conținutul contractului de audit al situațiilor financiare și al sistemului informațional;

- a fost prescrisă societății de registru conformarea activității pe piața financiară nebanară cu cerințele regulamentare și întreprinderea măsurilor de rigoare privind înlăturarea abaterilor reflectate în Actul de control și în Hotărâre în aspecte de organizare și funcționare a societății de registru prin ajustarea contractului de ținere a registrului acționarilor încheiat cu emitenții deserviți, prin conformarea activității respectării cerințelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și cerințelor la înregistrarea tranzacțiilor

cu valorile mobiliare, cu anexarea copiilor documentelor justificative, despre măsurile întreprinse în termene exacte.

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică

Pe parcursul primului semestru al anului 2024 au fost inițiate 4 misiuni planificate de control la următorii titulari de licență: SRL „East Gas Energy Trading”; SRL „Energo Petrol”; SRL „Naftatrans” și SRL „Transimex”.

Totodată, în perioada menționată au fost finalizate 4 misiuni de control (inclusiv o misiune inițiată la finele anului 2023), fiind întocmite Rapoartele respective, în care au fost reflectate constatările cu privire la abaterile de la cadrul normativ-legal, precum și alte informații relevante domeniului verificat, printre care:

1. ICS „Premier Energy” SRL nu a descris în politicile sale contabile principiile și procesele interne de reflectare în evidență a faptelor economice pentru a fi asigurată continuitatea aplicării metodelor de ținere a evidenței contabile și separare a activității reglementate de alte activități desfășurate de către entitate, după cum prevede art. 89 alin. (3) al Legii nr. 107/2016 și pct.3 din Metodologia 65/2018.

Procesul de achiziții a bunurilor, lucrărilor și serviciilor s-a efectuat cu unele abateri de la cadrul legal manifestate prin:

- realizarea achizițiilor prin intermediul sistemului de gestiune informatic Bravo Solution de către ICS „Premier Energy” SRL concomitent cu ICS „Premier Energy Distribution” SA, fapt care poate aduce avantaje operatorului sistemului de distribuție, care face parte dintr-o întreprindere electroenergetică integrată;

- evaluarea ofertelor cu un număr de membri ai comisiei inferior minimului necesar, fapt care contravine prevederilor pct. 8 din Regulamentul privind procedurile de achiziție nr. 24/2017;

- procurarea serviciilor de pază fizică și reacționare a grupelor mobile, deservirea și instalarea sistemelor de securitate, valoarea cărora a fost cu 259,9 mii lei mai mare decât valoarea ofertei inițial declarată câștigătoare;

- lipsa nominalizării membrilor supleanți, în cazul imposibilității participării membrilor titulari, în consecință fiind semnate procese-verbale de evaluare a ofertelor de către persoane neautorizate în modul corespunzător.

Totodată, ICS „Premier Energy” SRL a admis carențe la procedurile de planificare, prezentare și modificare a Planului anual de investiții, care au cauzat ratarea recuperării prin intermediul prețurilor reglementate a investițiilor aferente perioadei anului 2021, în valoare de 143,6 mii lei.

2. La SRL „East Gas Energy Trading” s-a constatat nerespectarea prevederilor art. 108¹ alin. (7) din Legea nr. 108/2016 și pct. 19 din Metodologia ANRE nr. 277/2023 în vederea creării și menținerii stocurilor de securitate a gazelor naturale prin neincluderea contribuției financiare lunare în costul de furnizare a gazelor naturale și neachitarea acestora în termenii stabiliți. Totodată, „East Gas Energy Trading” S.R.L. nu a respectat pe deplin prevederile art. 14 alin. (3), lit. d) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, privind dispunerea la data la care se înregistrează cererea de eliberare a licenței, precum și pe toată perioada valabilității licenței, a sumei de 1 000000 de lei.

3. SRL „Energo Petrol” nu a asigurat raportarea conformă și exactă a indicatorilor economico-financiari ai activității licențiate. Prin urmare au fost denaturate datele raportate dintre autoritatea de reglementare.

4. SRL „Naftatrans” nu a asigurat raportarea corecta a cheltuielilor aferente activității licențiate exprimate prin repartizarea incorecta a cheltuielilor suportate în cadrul desfășurării activității licențiate și altor activități și includerea unor cheltuieli neeligibile precum casarea creanțelor compromise, donații în scopuri filantropice, taxa de stat, consultații juridice și alte cheltuieli.

În primul semestru al anului 2024, ANRE a gestionat un total de 176 dosare judiciare, dintre care 50 dosare contravenționale și 126 cauze civile, după cum urmează:

- dosare în ordinea contenciosului administrativ- 62;
- dosare contencioase - 9;
- dosare în care ANRE a avut calitatea de intervenient accesoriu/autoritate publică - 44;
- dosare penale în care ANRE are calitatea de parte civilă și parte vătămată - 2;
- cauze cu privire la insolvabilitatea agentului economic - 9;

Cu titlu de precizare, menționam că pe parcursul perioadei de referință de către ANRE au fost inițiate 6 acțiuni legate de suspendarea licențelor titularilor din sectoarele reglementate și anume:

1. SRL „Nord gaz Furnizare”;
2. ICS „Premier Energy” SRL;
3. SRL „Cis Gas Trading”;
4. SRL „Sef-gaz”;
5. SRL „Fast Oil & Gas International”
6. SRL „Trade Energo Plus”;

pentru o perioada de 2 luni, dintre care 5 au fost admise de instanțele de judecata iar un proces judiciar este suspendat în legătura cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

În perioada de raportare ANRCETI a realizat controalele planificate/inopinate la furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice care sunt titulari de licențe de utilizare a canalelor/frecvențelor radio și titulari de licențe de utilizare a resurselor de numerotare.

Urmare a controalelor efectuate au fost constatate încălcări ale condițiilor de licențiere de către unii titulari precum:

- nerespectarea condițiilor autorizării generale;
- neprezentarea rapoartelor statistice și/sau prezentarea rapoartelor statistice cu date eronate;
- neprezentarea parametrilor de calitate.

Titularii de licențe au lichidat încălcările constatate în cadrul procesului de efectuare a controalelor și, respectiv, prescripții nu au fost emise.

În perioada de referință, ANRCETI nu a fost antrenată în procese judiciare care să aibă ca obiect procedurile de reglementare a activității de întreprinzător legate de eliberarea, prelungirea, reperfectarea, suspendarea, reluarea valabilității și retragerea licențelor din domeniul comunicațiilor electronice.

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale

Urmare a 23 de controale inopinate, s-au identificat deficiente conform listelor de verificare, clasificate astfel:

- **15%** - încălcări foarte grave
- **35%** - încălcări grave
- **50%** - încălcări minore.

Cele mai frecvente încălcări identificate sunt:

- încălcarea cerințelor tehnice față de încăperile și obiectivele în care se păstrează substanțe stupefiante, psihotrope și/sau precursori (reglementate de către Comitetul Permanent de Control al Drogurilor din cadrul AMDM) aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 128/2006;
- încălcarea prevederilor Regulamentului sanitar privind dotarea și exploatarea farmaciilor și depozitelor farmaceutice (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 504/2012);
- încălcarea regulilor de eliberare a medicamentelor care se eliberează cu prescripție medicală;
- activitate farmaceutică practică de persoane ce nu dispun de studii corespunzătoare, activitate farmaceutică în lipsa actului permisiv.

În urma controalelor inopinate la 5 agenți economici (unități farmaceutice) au fost emise prescripții în baza Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, cu ulterioara verificare a îndeplinirii acestora la expirarea termenului legal. Alți 2 agenți economici au primit prescripții de suspendare a licenței, până la remedierea neconformităților care au motivat suspendarea.

Pe parcursul semestrului I al anului 2024, în urma adresărilor în contencios administrativ, instanțele de judecată au obligat AMDM să reperfecteze licențele pentru activitate farmaceutică în 17 cazuri.

Consiliul Audiovizualului

Activitatea de licențiere a Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – Consiliu) în perioada de referință a fost concentrată pe următoarele paliere:

- eliberarea, prelungirea și reperfectarea licențelor de emisie;
- efectuarea controalelor privind respectarea condițiilor licenței de emisie, statuate de art. 25 al Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018 (în continuare – Cod);
- activități legate de retragerea/suspendarea licențelor de emisie;
- organizarea concursurilor de acordare a frecvențelor radio și sloturilor din multiplex, în rezultatul cărora pot fi eliberate sau reperfectate licențe de emisie.
- Examinarea rapoartelor anuale de activitate ale furnizorilor de servicii media audiovizuale.

Potrivit prevederilor art. 84 alin. (3) al Codului, Consiliul exercită controlul din oficiu, la sesizarea autorităților publice și ca urmare a petițiilor depuse de persoane fizice sau juridice. În temeiul normei legale menționate, în perioada de referință au fost efectuate 5 controale, în baza autosesizării membrilor Consiliului, având ca obiect nerespectarea prevederilor legale privind:

- modificarea beneficiarilor efectivi/asociațiilor furnizorilor de servicii media fără acordul Consiliului;

- întreruperea nemotivată a activității furnizorului de servicii media sau a distribuitorului de servicii media pentru o perioadă mai mare de 10 zile ori pentru mai mult de 30 de zile intermitente pe parcursul unui an calendaristic;

În temeiul prevederilor art. 84 al Codului, ca rezultat al activității de control în domeniul respectării condițiilor de licență și adoptării deciziilor corespunzătoare, Consiliul a aplicat amenzi furnizorilor de servicii media, cu sume cuprinse între 5000 lei și 25000 lei, potrivit pragurilor stabilite de Cod.

Pe parcursul semestrului I al anului 2024, Consiliul a fost antrenat în 9 litigii legate de prelungirea/suspendarea/retragerea licențelor de emisie și controalelor efectuate privind respectarea condițiilor de licențiere.

În concluzie, pe parcursul semestrului I al anului 2024, în urma depistării încălcărilor, admise de titularii de licență, autoritățile de licențiere au emis în total 50 prescripții, în rezultatul cărora au fost:

suspendate – 165 licențe și
retrase – 67 licențe.

Din totalul prescripțiilor emise 67,69 % îi revin Băncii Naționale a Moldovei, iar Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică 24,61 %. Analizând structura prescripțiilor emise de autoritățile de licențiere pe domenii, se poate constata că, cele mai frecvente încălcări au fost înregistrate în activitatea unităților de schimb valutar și în activitatea băncilor.

Anexe:

1. Informație privind activitatea de licențiere pentru semestrul I al anului 2024 - 1 filă;
2. Evoluția numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere de către toate autoritățile de licențiere pentru semestrul I al anilor 2022 – 2024 - 2 file.

**Informație privind activitatea de licențiere
pentru semestrul I al anului 2024**

Nr. d/o	Autoritatea de licențiere	Numărul de licențe în vigoare (valabile) potrivit situației la 30.06.2024	Licențe eliberate, prelungite, reperfectate și taxa încasată				Licențe eliberate prin SIA GEAP	Controale efectuate		Decizii de retragere a licenței		Decizii de suspendare a licenței		Prescripții emise
			Total	Inclusiv eliberate și prelungite	Inclusiv reperfectate	Taxa achitată, mii lei		Planificate	Inopinate	Total/ inclusiv în baza cererii	Susținute de instanța de judecată	Total/ inclusiv în baza cererii	Susținute de instanța de judecată	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Agencia Publică Servicii	1078	300	188	112	8084,155	300	0	0	26/26	-	6/5	-	0
2.	Banca Națională a Moldovei	579	13	3	10	45,75	-	49	5	23/18	-	154/149	-	44
3.	Comisia Națională a Pieței Financiare	13	-	-	3	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	418	92	39	53	1401,465	92	4	0	9	0	1	5	16
5.	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	343	29	26	3	-	29	4	1	2	-	-	-	-
6.	Consiliul Audiovizualului	119	138	7	131	21,775	0	0	5	1	0	2	0	0
7.	Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	320	224	105	119	403,65	224	0	23	6	0	2	0	5
TOTAL		2870	796	368	431	9957.795	645	57	34	67/44	0	165/154	5	65

Numărul licențelor valabile, potrivit situației din semestrul I al anului 2024, comparativ cu situația din semestrul I al anilor 2022 și 2023, raportate la genurile de activitate.

Nr. d/o	Denumirea genului de activitate	2022	2023	2024	Δ (%)	
					24/22	24/23
Agencia Servicii Publice						
1	Metale prețioase	398	439	454	14.07	3.42
2	Producție alcoolică importată	59	75	82	38.98	9.33
3	Producție alcoolică autohtonă	150	150	146	-2.67	-2.67
4	Articole din tutun	59	55	62	5.08	12.73
5	Deșeuri de metale feroase și neferoase	102	107	93	-8.82	-13.08
6	Armament și muniții	14	15	13	-7.14	-13.33
7	Materiale explozibile	4	4	3	-25.00	-25.00
8	Articole pirotehnice	53	51	49	-7.55	-3.92
9	Magazinele duty-free	2	1	0	-100.00	-100.00
9 ¹	Magazinele, barurile și restaurantele duty-free la bordul navei	1	1	0	-100.00	-100.00
9 ²	Magazinele duty-free în port	0	0	0	-	-
10	Broker vamal	74	78	81	9.46	3.85
11	Protecția informației	13	11	11	-15.38	0.00
12	Întreținerea cazinourilor	2	2	2	0.00	0.00
13	Plasarea în câmpul muncii	91	84	79	-13.19	-5.95
13 ¹	Tichete de masă	5	4	3	-40.00	-25.00
Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale						
1.	Activitatea farmaceutică	344	333	320	-6.98	-3.90
Banca Națională						
1.	Activitatea băncilor	11	11	11	0.00	0.00
2.	Activități profesioniste pe piața asigurărilor	56	56	59	5.36	5.36
3.	Activitatea unităților de schimb valutar	299	293	289	-3.34	-1.37

4.	Activitatea de prestare a serviciilor de plată de către societățile de plată, societățile emittente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale	3	3	3	0.00	0.00
5.	Activitatea de emiter de monedă electronică de către societățile emittente de monedă electronică	6	6	6	0.00	0.00
6.	Activități în domeniului asociațiilor de economii și împrumut	225	217	207	-8.00	-4.61
7.	Birou al istoriilor de credit	4	4	4	0.00	0.00
Comisia Națională a Pieței Financiare						
1.	Activități profesionale pe piața de capital	15	15	13	-13.33	-13.33
2.	Activitatea de gestiune a activelor fondurilor nestatale de pensii	-	-	-	-	-
Agentia Națională pentru Reglementare în Energetică						
1.	Importul și comercializarea cu amănuntul a carburanților (benzina, motorina și gazul lichefiat)	199	207	209	5.03	0.97
2.	Gaze naturale	55	52	55	0.00	5.77
3.	Energie electrică	59	77	92	55.93	19.48
4.	Energie termică	10	10	9	-10.00	-10.00
5.	Apa și canalizare	45	44	44	-2.22	0.00
6.	Producerea energiei electrice din surse regenerabile	3	5	3	0.00	-40.00
Agentia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației						
1.	Utilizarea canalelor sau frecvențelor radio și/sau a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice	487	432	343	-29.57	-20.60
Consiliul Audiovizualului						
1.	Licență pentru activitatea de emisie pentru difuzarea serviciilor de programe pe cale radioelectrică terestră și/sau prin orice alte mijloace de telecomunicații decât cele radioelectrice terestre	134	123	119	-11.19	-3.25